

Tekirdağ Milletvekili Rahmi Apak ve iki arkadaşının, «İnönü Armağanı» başlıklı kanun taklifi ve Millî Eğitim, Tarım, Millî Savunma, İçişleri ve Bütçe Komisyonları Raporları (2/25)

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Yurttaş iş verimini ve çalışma kudretini süratle geliştirmek için hazırlanan (İnönü Armağanı) Kanunu ve mucip sebepler lâyihası sunulmuştur. Gereğinin yapılmasına yüksek müsaadelelerini arz ve rica eyleriz.

26 . XI . 1943

Erzincan mebusu
Ş. Sökmensüer

Sinob mebusu
C. K. İncedayı

Tekirdağ mebusu
R. Apak

İnönü Armağanı kanun lâyihası mucip sebepleri

Geçmiş asır ve devirler içinde müspet ilme kıymet vermemek yüzünden medeniyet sahasında büyük inkişaf gösteren müterakki milletler arasında çok geri kalmış bir durumda görülürüz. Medeni âlemin her sahadaki inkişaf seyrini dikkatle takip etmemek ve asrın icaplarına zamanında intibak edememek yüzünden, aslında her türlü terakki cevherlerini sinesinde taşıyan ve çok çalışkan olan Türk milletini de tevekküle ve yalnız günlük hayatı kazanacak ve iş kudretini verimsiz bir hale koyacak bir duruma sokmuş ve netice itibariyle rızkını gaipten bekleyen ve hayati vazifesini unutan tembel bir câmia haline girmiş bulunuyorduk. Bu zihniyet büyük bir İmparatorluğun çökmesini mucip olmuş ve ancak Cumhuriyet devrinde bu feci durumdan Türk milletini kurtarmanın tek kurtuluş yolu olduğuna inanmış bulunuyoruz. Asırlarca devam edip gelen tevekkül zihniyeti idarecilerimiz ve aydınlarımız arasında da uyuşturucu tesirler yapmıştır. Bu tesirlerden henüz tam mânasiyle silkinip uzaklaştığımızı iddia etmek daha büyük bir hataya düşmüş olmağı kabul etmek olur.

Türk milletinin, engin tarihinde insanlık için faydalı inkişaf gösterdiği ve büyük eserler vücade getirdiği tarihî bir hakikattir. Yine şurası da tarihî bir hakikattir ki, büyük ve cihanşümül terakki hamleleri göstermiş ve büyük eserlerin temelini atmış bulunduğumuz devirler, bilginlerimizin, iş adamlarımızın maddî ve mânevi sahada büyük himaye ve teşvika mazhar oldukları devirlerdir. Türklük âleminin itilâ devirlerinde zaman, zaman yetişen büyük Devlet adamları, sanatkârlar, âlimler ve elde edilen büyük medeniyet eserleri o devirlerin gösterdiği himaye ve teşvika medyundur. Osmanlı İmparatorluğunun inhitat devrinde ise ne saltanat ve âtiyen ne de meşrutiyet müesseseleri bu himayeyi gösterememiş ve bu yüzden de memleketin inkişafına müessir olacak tesisleri kuracak şahsiyetlerin yetişmesine mâni olmuşlardır.

Bu devirde bütün kabiliyetlerimizden şüpheye düşerek kendimizi küçük görmeğe alışarak kendimizi için için erimeğe terketmişizdir. Cumhuriyet devrinde Türk milletinin bütün meziyetlerini açılmak için hamleler yapmağa çalışmağa başladık. Fakat bu çalışmalar yeter derecede tesirli ve teşvik edici olmamış inkilâp ve rejimimizin ruhunda mündemiç olan ileri hamle ve idéal ferde ve hayata tam mânasiyle intikal ettirilememiş bulunmaktadır.

Son cihan savaşı ise çalışma temposunu, muvaffak ve üstün olmak ihtirasını en yüksek nok-

taya çıkararak milletlerin etraflarına dehşet saldıklarını gösterdi. Cemiyetin iş kudretini son had-dine kadar ortaya koyan milletlerin çalışmayı teşvik için aldıkları hayret verici tedbirleri zikretmeğe burada lüzum görmedik. Kırk elli yıldanberi bazı ecnebi mütehassıslar idaresi altında iş görmüş bazı müesseselerimizde mahdut ölçüde de olsa metotlu ve dinamik bir çalışma itiyadı ve zevki vücut bulmuş ise de umumî görenek için de bunun da tekrar sönmesi muhtemeldir.

Memleketin genişliği ve sonsuz tabii servetleriyle onu müdafaa edecek ve işletecek nüfus arasındaki nispet hepimizi düşündürülecek ve dikkatle üzerinde durduracak bir haldedir. Artık milletçe âzami verimle çalışmaya ve en son iş kudretimizi ortaya atmaya mecburuz. Biz iş sahasında elli altmış milyonluk bir millet manzarası ile medenî âleme görünmek zorundayız. Dünyanın gittiği yeni âlem içinde yaşama hakkı kazanmak ve buhranlar içinde ezilmemek ve yeniden şu veya bu milletin fikrî, iktisadî ve teknik boyunduruğu altına girmemek için çıkar tek yol, Türk milletini bütün kudretiyle harekete getirerek, ideal, iş, içten gelen heyecan ve alev uyandırıcı bir terbiye ruhu vererek çalışma ve verim sahasına sürmek mecburiyetindeyiz. Aksi takdirde tabiatıyla, bu yeni âlem içinde yine tevekkül yolu ile tenbellik cehennemi içinde kıvranan bir millet haline gelebiliriz. Sıtmanın tahribatından verdiğimiz kurbanlar ve kaybettiğimiz milyarlarca saat iş kudreti, bu tahribatın karakter ve enerjimiz üzerinde yaptığı acıacak menfi tesirler harbe girmememize rağmen çekilen geçim güçlükleri, yaşama seviyemizin düşkünlüğü hep maziden gelen tevekkül ve dolayısıyla tenbellik ve lâkayitlik zihniyetinin acı neticeleridir. Şu hakikate de dokunmakta fayda görürüz.

Bir memlekette başarılı çalışanların nispeti çalışmayanlara nazaran az olursa o memlekette çalışanlar sevilmez ve onlara tahammül edilmez. Bu ruh haletinin memleket ve millet hayatında yapacağı yıkıcı ve bozucu tesirler ölçülemeyecek kadar büyük olur. Çünkü, bir iş çıkarmaya yeltenen memur veya serbest her vatandaş gördüğü mukavemet ve ihmâl karşısında şaşırır ve kırılır. O zaman bütün Devlet makinesi idareî maslahatçıların elinde kalır. Bu yoldan da moral cep-hede önemli bir gedik açılmış bulunur.

Memlekette çalışma itiyadını yerleştirmek Türk milletinin yaratıcı ve yapıcı meziyetlerinin verimli bir hale gelmesini temin etmek için icabeden her tedbiri almakta gecikmemek, millî işlerimizin en başında gelir. Bu hususta hâtıra başlıca iki çare gelir : Birincisi çalışmayı kanun ve kuvvet yolu ile sağlamak, ikincisi de çalışma aşk ve itiyadını teşvik yolu ile kazandırmak ve esaslandırmaktır. Birincisi bir çok memleketlerde birinci cihan savaşından sonra tatbik edilen ve ilk ve orta zamanlarda da eserleri görülen mecburi çalışma usulünün tatbiki demektir. Buradaki hedefimiz ikinci çaredir. Bu da teşvik yoludur.

Cemiyet hayatı içinde her sahada özenerek ve millî iltiyaç ve karaktere uygun olarak teşkilâtlanmış bir millet, teşvik yolu ile büyük inkişafı elde edebilir. İşte bu düşünceyledir ki rejim ve Cumhuriyet idaremizin bu uğurda maddî ve mânevî yollardan arasız şekilde sarfetmekte olduğu mesaiyi devrimizin tatbik usullerinden biri olan yoldan da milletimizin her sahadaki medeni kabiliyet ve meziyetlerinin süratle inkişafını temin edecek teşvik tedbiri olmak üzere işbu kanun lâyihasını hazırlamış bulunuyoruz.

T. B. M. M.

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. 2/25

Karar No. 5

24 . IV . 1944

Yüksek Başkanlığa

Erzincan Mebusu Şükrü Sökmensüer, Sinob Mebusu Cevdet Kerim İncedayı ve Tekirdağ Mebusu Rahmi Apak'ın hazırlayıp makamlarına sundukları ve Yüksek Reisliklerince de Encümenimize havale buyurulan İnönü Armağanı Kanun teklifiyle mucip sebepler lâyihası Encümenimizce tetkik ve müzakere olundu.

Müzakerelerimiz sırasında teklif shaibi mebuslarımızla Maarif Vekilinin ve bulunmadığı zamanlarda kendisini temsil etmiş olan salâhiyetli memurlarının da mütalâaları dinlendi

Encümenimiz yukarıda adları kaydolunan üç mebusumuzu büyük bir ad taşıyan bir silsile mükâfatlar tesisini düşünmeğe sevk etmiş olan halis niyeti, bu türlü mükâfatlarla milletimizde çalışma zevkini arttırmak ve çalışma itiyadının kökleşmesine yardım etmek fikrini takdirle karşılamış ve teklifi bu duygu ile incelemiştir. Bu inceleme neticesinde Encümenimizce teklifin; saikini teşkil eden iyi niyet ve maksatları tamamiyle sağlar mahiyette bulunmadığı da görülmüştür.

Teklifin her yıl mükâfatlandırılmalarını derpiş ettiği vatandaşlar; sayıları sabit ve belli bulunanlarla bulunmayanlardan ibaret olmak üzere iki kısımdır. Sayıları sabit ve belli olanlar türlü iş ve hizmet sahalarının iyi çalışan ve üstün başarı gösteren mensuplarıdır. Sayıları sabit ve belli olmayanlar da 40 yaşına vardıkları zaman hayatta altı ve daha fazla çocuğu bulunan vatandaşlardır.

Birinci kısma giren vatandaşların sayıları 1600 ü bulacak. hattâ aşabilecektir.

Bu 1600 küsur sayıdaki insan arasında derslerine iyi çalışan talebeler bulunacağı gibi çocuk sergisinde kazanacak çocukların aile reisleri ve âmme hizmetinin türlü kollarında çalışan ve vazifelerini iyi yapan Hükümet memurları da bulunacak ve bunlarla birlikte keşif ve ihtiralarda bulunan ve meselâ tıp sahasında milletlerarası tesirler yapacak bir eser vücade getiren vatandaşlar da tek ve müşterek bir mükâfatlandırma kanununun hükümleri içine sıkışacaktır.

İş bölümünde bir vazife almış her vatandaşın

iyi çalışmasından ve işinde başarı göstermesinden cemiyet hayır ve fayda görür. Bu sebeple hangi alanda olursa olsun iyi çalışan millet fertlerini takdir etmek ve üstün başarı gösterenleri bu başarının derecesine göre mükâfatlandırmak doğru ve gayretleri arttıran bir tedbirdir. Ancak türlü iş sahalarının ve türlü âmme hizmetlerinin birbirine nazaran farkları ve hususi şartları vardır. Buna nazaran her iyi çalışmayı ve sütün başarıyı kendi sahasının şartlarına ve icaplarına göre ve bu sahanın nizamları içinde dayanak noktaları bularak veya bu nizamlara yeni hükümler katarak mükâfatlandırmak ve hayatın türlü sahalarının ve âmme hizmetlerinin bütün kollarının türlü mertebelerdeki başarılarını tek bir kanunun taşıyabileceği hükümlerle kıymetlenmeğe ve mükâfatlandırmağa gitmemek doğru olur.

Derslerine iyi çalışan bir talebeyi şimdi olduğu gibi terbiye prensipleri gözönünde tutularak okul ölçüsü içinde okula mahsus kaide ve nizamlarla mükâfatlandırılmalıdır. Aynı suretle vazifelerini iyi yapan dürüst Hükümet memurlarını da şimdi kısmen olduğu gibi Memurin Kanununun veya hususi kanunların çerçevesi içinde takdir ve taltif etmeği düşünmelidir. Bunlara mukabil ilim ve sanat sahalarında büyük çalışmaları ve başarıları mükâfatlandırmak ve vatandaşları bu türlü başarılar elde etmeğe teşvik etmek için şimdi mevcut olmayan büyük Devlet mükâfatları tesis etmeli ve İnönü'nün büyük adını bu türlü mükâfatlara tahsis ve hasreylemelidir.

Encümenimiz bu düşünce ve kanaatiyle mühim noktalarda teklif sahibi üç mebusumuzdan ayrılmakta bulunduğundan bunlar tarafından hazırlanan projeyi de maksadı sağlar mahiyette görmemiş ve bu projenin yerine konmak ve ilgili encümenlerle Umumî Heyete arz edilmek üzere ilişik projeyi hazırlamıştır.

Projemize göre İnönü armağanları yüksek değer taşıyan ilim ve sanat eserleriyle yurt müdafaasına, milletin sağlığına ve istihsalin geliş-

mesine yarayacak keşif ve ihtiraları takdir ve teşvik etmek maksadiyle tesis edilmiş mükâfatlardır.

Armağanlar takdir ve teşvik adı altında iki dereceye ayrılacaktır. Her armağan bir diploma, bir anı madalyası ve bir miktar paradan mürekkeptir. Takdir armağanlarına ait para 25 er bin lira, teşvik armağanlara ait para da ikişer bin lira ile beşer bin lira arasında ilgili jürilerce tesbit edilecek miktardan ibarettir. Takdir armağanları biri ilim, diğeri sanat eserlerine üçüncüsü de keşif ve ihtiralara mahsus olmak üzere üç armağandır. Teşvik armağanları ikisi ilim; ikisi sanat eserlerine, ikisi de keşif ve ihtiralara mahsus olmak üzere altı armağandır. Takdir armağanları, lâyük eser çıkarsa her dört yılda bir; teşvik armağanları bu şart altında her yıl dağıtılacaktır. Teşvik armağanları memleketimizde her yıl vücade getirilecek ilim ve sanat eserleriyle keşif ve ihtiraların en yüksek değer taşıyan ikisine, takdir armağanları ise, dört yılda bir, geçen dört yıllık devre içinde vücade getirilen ve dünya ölçüsünde bir değer taşıyan eserlerle keşif ve ihtiralardan birinci derecede değerli görülenlere verilecektir.

İnönü Armağanlarına ait paralar her türlü vergi, resim ve harçlardan muaf olacak, haczedilemeyecek, bunlardan tevkifat yapılamıyacak ve para haklıların ölmeleri halinde kanuni vârislerine intikal edecektir. İnönü Armağanı alan eserlerle keşif ve ihtiralara ait edebî ve snai mülkiyet haklarının masunluğu da sağlanacaktır. Bir kere kazanılması bir insan için yeter bir şeref olan İnönü takdir armağanını kazanan kimse bunu bir kere daha alamıyacaktır.

Herhangi bir eserin keşif ve ihtiram İnönü Armağanlarına lâyük olma bakımından incelenmesi ve lâyük olduğunun tesbiti bu maksatla kurulacak Devlet jürilerine aittir.

Her dört yılda bir, memleketimizdeki yüksek öğretim kurumları hocalarının seçeceği beşer öğretemenden (profesör veya doçent) mürekkep bir heyet Maarif Vekilinin reisliği altında toplanacak ve birisi ilim, ikincisi sanat ve üçüncüsü de keşif ve ihtiralara mahsus olmak üzere kurulacak daimî jüriler için dörder asıl ve üçer yedek üyeyi namzet gösterecekler ve bu namzetler İcra Vekilleri Heyetinin tasdikına arzolanacaktır. Bu suretle daimî jüriler teşekkül edecektir.

İlk jüriler bu kanunun yürürlüğe girmesini takibeden ikinciteğrin ayında seçilecektir. Herhangi bir eserin, keşif veya ihtiram İnönü Takdir Armağanlarına lâyük olma bakımından incelenmesini bu jüriler kendileri kararlaştırabilecekleri gibi yüksek öğretim ve ilmi araştırma kurumları da bu hususu Maarif Vekilliği kanalı ile jürilerden isteyebileceklerdir. Teşvik armağanlarına lâyük olmak bakımından eserlerin, keşif ve ihtiraların incelenmesini yüksek öğretim ve ilmi araştırma kurumları gibi bu eserlerin, keşif veya ihtiraların sahipleri veya vârisleri de Maarif Vekilliği kanaliyle isteyebileceklerdir.

Daimî jüriler muayyen ihtisasları temsil eden az sayıda üyeden mürekkep olacakları için bunların türlü sahalara ait bütün ilim, sanat eserlerini ve keşif ve ihtiraları tam bir yetki ile tetkik edemeyecekleri tabiidir. Bu cihet göz önünde bulundurularak daimî jürilere lüzum görecekları mevzular için lüzumu kadar aslı ve yedek üyeden mürekkep muvakkat jüriler kurabilme salâhiyeti verilmiştir. Muvakkat jürilerin verdikleri kararlar kendilerini kuran daimî jürilerin kararı olarak tanınacaktır. Jüriler icabında dışarıdaki ilim ve ihtisas adamlarıyla de müşaverelerde bulunabilecek, mükâfatlandırılacakları eserler hakkında imzalarıyla neşrolunan raporlar tanzim edeceklerdir.

Jürilerin ancak İnönü Armağanları Kanunu yürürlüğe girdikten sonra vücade getirilen ve ya neşrolunan eserlerle keşif ve ihtiraları tetkik edip mükâfatlandırabilmeleri esası kabul olunmuştur

İnönü Armağanları Kanununun istilzam edeceği her türlü masrafların her sene Devlet bütçesinden verilecek yüz bin liralara birikmesi ile Maarif Vekilliği emrinde Millî bankalardan birisinde vücade gelecek bir milyon liralık bir fonun gelirinden verilmesi ve bu fonun «İnönü Armağanları kaynak akçası» diye adlandırılması, bir milyon lira birikinceye değin masrafların ana paradan ödenmesi uygun görülmüş ve projeye buna göre hükümler konmuştur.

İnönü Armağanları Kanunu çıkınca bu kanuna ait hükümlerin tatbik şeklini gösteren bir nizamnameye ihtiyaç duyulacaktır. Böyle bir nizamnamenin hazırlanması için projeye hüküm konduğu gibi ilâve edilen muvakkat bir madde ile de projenin yakında kanunlaşması halinde

bunun 1944 malî yılı bütçesinde isteyeceği meblağın sağlanması düşünülmüştür.

Projemizin; tanzimine saik olan teklif ile birlikte ve havalesi gereğince Ziraat Encümenine gönderilmesini derin saygılarımızla rica ederiz.

M. E. K. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Manisa	Sivas	Urfa
	<i>R. Ş. Sırer</i>	<i>S. K. Yetkin</i>
Ankara	Bingöl	Bolu
<i>B. Baykan</i>	<i>T. Banguoğlu</i>	<i>H. R. Öymen</i>
Çankırı	Eskişehir	İstanbul
<i>T. Onay</i>	<i>İ. U. Aykurt</i>	<i>K. Akyüz</i>
İzmir	İzmir	Kars
<i>E. Çınar</i>	<i>Ş. Yunus</i>	<i>F. Köprülü</i>
Kastamonu		Sinob
<i>T. Taşkıran</i>		<i>İ. H. Sevük</i>

Armağanın takdir ve teşvik armağanı diye iki türlü olmasına ve ikincisinin nispeten orta derecedeki eserler ve çalışmalar için verilebilecek küçük ölçüde mükâfatlardan teşekkül etmesine taraftar değilim. Her yıl dağıtılacak küçük teşvik mükâfatları ilim müesseseleriyle muhtelif kurumların bütçelerine konabilir ve konmalıdır, ve bu hususta varlıklı vatandaşların vakıflar ihdas etmelerine de yol açılmalıdır. Fakat kanaatime göre Devlet Reisimizin muhterem adını taşıyacak olan armağan, ancak müstesna eserler ve başarılar için çok nâdir olarak verilebilecek mahiyette

olmalıdır.

İstanbul

İ. A. Gövsa

Tarım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Tarım Komisyonu

Esas No. 2/25

Karar No. 11

17 . V . 1944

Yüksek Başkanlığa

Sinob Mebusu Cevdet Kerim İncedayı, Tekirdağ Mebusu Rahmi Apak ve Erzincan Mebusu Şükrü Sökmensüer tarafından hazırlanıp encümenimize havale buyurulan kanun teklifi okundu ve görüşüldü.

Türk milletinin yaratıcı ve başarılı meziyetlerinin bir kat daha gelişmesine hizmet edecek olan bu teklif üzerine incelemelerde bulunulmuş ve Maarif Encümeninin hazırladığı şekil bir takım değişikliklerle kabul edilmiştir.

Maarif Encümeni lâyihayı takdir ve teşvik mükâfatları olmak üzere iki kısımda mütalâa etmektedir. Encümenimiz de aynı mucip sebeplere dayanarak takdir mükâfatları hakkındaki hükümleri aynen kabul etmiş teşvik mükâfatlarında aşağıdaki sebeplerden değişiklikler yapmağa lüzum görmüştür.

Çeşitli iş sahalarında her bakımdan istihsalin artmasını sağlayacak bir çok üstün başarılı sanayi ve ziraat erbabı da kanun hükümleri içine alınarak bu kabîl fevkalâde muvaffakiyet gösteren vatandaşları İnönü Armağanı gibi Millî

Şefimizin yüce adını taşıyan bir mükâfatla teşvik etmenin memlekette yaratacağı faaliyet havası da ehemmiyetli görülmüştür.

Encümenimiz Maarif Encümeninin birinci maddesini ona göre değiştirerek 2, 3 ncü maddeleri aynen kabul etmiştir. 4 ncü maddeyi de aynı mülâhaza ile değiştirmiştir. 5, 6 ncü maddelerde ufak değişiklik yaparak 7 nci maddenin ikinci fıkrasını Encümenimizin kabul ettiği esasların tatbiki bakımından değiştirmeye lüzum görmüş ve nihai kararı Başvekâlette vekâletler müstesarlarından kurulacak bir jüriye bırakmış ve 8 ncü ve Muvakkat maddeyi kaldırmıştır.

9, 10, 13 ncü maddeleri aynen 11, 12 ncü ufak değişikliklerle kabul etmiş her vekâleti ilgilendiren bu mükâfatların kaynak akçasının Başvekâlet emrinde bulunmasını daha uygun görmüş ve aranılan gayenin istihsalı bakımından Maarif Encümenince kabul edilen bir milyon lirasını iki milyon liraya çıkarılmak suretiyle ve her yıl Devlet bütçesine beş yüz bin lira konarak bu paranın dört senede toplanması mu-

vafık görülmüş ve 14 ncü madde değiştirilmiştir. 15 nei 19 ncü maddelerde değişiklik yapılarak diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalelerine göre Millî Müdafaa Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Tarım K. Başkanı	Sözcü	Kâtip
İzmir	Manisa	Çanakkale
R. Köken	Yaşar Özey	S. Batu

Çorum	Çorum	Denizli
N. Atalay	H. Akdoğan	E. Aslan Tokad
Kırşehir	Kocaeli	Malatya
İ. Turan	Dr. Ş. Bürge	K. Sayın
Maraş	Mardin	Niğde
A. Yayıoğlu	Lütfi Ülkümen	R. Dolunay
Siird	Sivas	Yozgad
A. R. Esen	A. Esenbel	M. Alpak

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. 2/25

Karar No. 29

1 . VII . 1944

Yüksek Başkanlığa

Üç Mebus tarafından teklif edilerek havale sırasıyla encümenimize gelen «İnönü Armağanı» Kanun lâyihası Başvekil ve Maliye Vekili hazır oldukları halde teklif sahiplerinin ve ilgili vekâletlerin salâhiyetli mümessillerinin iştirakiyle incelenmiştir.

Kanun lâyihasının bâriz vasfının, yurttâ üstün bir çalışma itiyadını ve zevkini kökleştirmek olduğu görülüyor. Lâyihada, Devlet mekanizmasını idare edenler vasıtasıyla çalışma duygusunun halka sirayet ettirileceği ve halk arasında ise en semereli sahadaki başarıların yurdun kalkınmasına yarayacağı düşünülmüştür. Teklif sahiplerinin bu düşüncesi encümenimizce dahi bu sahada esaslı bir hareket noktası olarak ele alınmış ve lâyihada buna göre tadiller veya genişlemeler yapılmıştır. Bu incelemeler dolayısıyla, yurttâ, çalışmayı teşvik için bugün mevcut mevzuların ve hükümlerin gayrikâfi olduğu ve ancak ordu için mevcut bir ikramiye kanunu ile İktisadî Devlet Teşekkülleri için tesis edilmiş hükümlerden yani hulâsa olarak tam olmıyan bazı küçük tedbirlerden başka çalışmayı tahrik edecek teşvik vasıtalarının henüz cemiyetimizin ihtiyacı nispetinde sağlanmamış olduğu neticesine varılmıştır. Teklif sahiplerinin, başka millet ve memleketlerden de misaller vererek memleketimizin ve milletimizin geçmiş devirlerinde bugüne kadar olan millî hayat ve başarıları, yükselme ve duraklamaları ve istikbal ihtiyaçları hakkında verdikleri uzun izahlar ve yapılan münakaşalar netice-

sinde Başvekilimizin ve Maliye Vekilimizin iştirakiyle bu mükâfatların muayyen birkaç mevzua ve dar sahaya inhisarı suretiyle değil Maarif Encümeninin tesbit ettiği gibi dünya ölçüsünde yüksek değer taşıyan ilim, sanat, sağlığa ve yurt müdafaasına ve istihsalin gelişmesine yarayan keşif ve ihtirallardan başka Ziraat Encümeninin de düşündüğü gibi başka sanayi Ziraat, Maarif olmak üzere bütün Devlet ve halk teşkilâtı içinde çalışmayı ve üstün başarıyı mükâfatlandırmayı esas tutan bir genişlikte mütalâa edilmesi ve ona göre tanzimi esası kabul edilmiştir.

Binaenaleyh bu esas üzerinden yürüyen Encümenimizin teklif sahipleriyle mutabık olmadığı noktalar şunlardır:

Birincisi; nüfus hareketlerini teşvik işi, Devletçe başlı başına ele alınacak ve sağlanacak millî bir mevzudur. Esasen Encümenimizde hazır bulunan Başvekilimiz dahi nüfus dâvasının Hükümetçe müstakillen tetkik edilmekte olduğunu ve yakında bir kanun hazırlanacağını bildirmişlerdir. Binaenaleyh teşvik mükâfatları cetvelinden nüfus bahsi çıkarılmıştır.

İkincisi; Encümenimiz, bürolarda normal hizmet ve mesai gören memurları bu gayenin dışında görmüş, binaenaleyh bunlar için vekâletler emrine tahsis edilmesi teklif edilen mükâfat paralarını çıkarmıştır.

Encümenimiz, mükâfatların takdir ve teşvik mükâfatları olarak tasnif edilmesi hususunda Maarif ve Ziraat Encümenlerinin fikir ve kararları-

na iltihak etmiştir.

Encümenimizin kararlarında teklif sahipleri ve diğer encümenlere nispetle mevcut farklar aşağıdaki veçhile sıralanabilirler:

1. — Takdir mükâfatının tıpkı Maarif Encümeni gibi mahdut üç sahaya hasredilmesinde beraberdir. Ancak bu mükâfatların da dört yılda bir defa değil, teşvik mükâfatları gibi, müstahikleri çıktığı takdirde her yıl tevzi edilmesini ve müstahikleri tesbit edecek hakem heyetlerinin her yıl teşkil edilmesini uygun görmüştür.

2. — Başvekilimizin ve Maliye Vekilimizin, Encümenimiz huzurundaki muvafakat ve tasvipleriyle İnönü Takdir ve Teşvik armağanları için şimdilik her yıl Hükümet bütçesinden enaz beş yüz bin liralık tahsisat sağlanması kararlaştırılmıştır.

3. — Teşvik Armağanları listesinde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

A) Öğretim müesseselerinde, öğrenciler için teklif edilen mükâfatlar bu müesseseleri birincilikle bitirdikleri takdir edilenlere hasredilmiştir. Ve bunun miktarı da yüksek öğretim için beş yüz ve orta öğretim için dahi iki yüz elli lira olarak tesbit edilmiştir. Askerî öğretim müesseseleri için de aynı muamele yapılacaktır. Böylece, yurttaki yüksek öğretim müesseselerini birincilikle bitirdikleri takdir edilen her Türk öğrencisi beş yüz liralık ve liselerle muadilleri okulları birincilikle bitirdikleri anlaşılmalarda dahi iki yüz elli liralık bir mükâfat alacaklardır.

B) Öğretmen ve idareciler için teklif sahiplerinin cetveliyle Encümenin arasındaki farklar mühim değildir. Bu ufak tadil cetvelde yazılmıştır.

C) Askerlik kısmına, asgari sağlık işleri dahi eklenecek böylece askerî sağlık işleri Devlet ve halk sağlık işlerinden ayrılmıştır. Çünkü bunlar birlikte muameleye tâbi tutuldukları takdirde mükâfatların tesbit ve evziinde güçlükler çıkabileceği mülâhaza edilmiştir.

D) Ziraat sahası için encümenimizce tesbit edilen şekil, vekâletin mütehasıs mümessillerinin tekliflerine uygun olan teknik bir tasnif şekli olup asıl teklif sahipleri de buna iltihak etmişlerdir. Cetvelde görüleceği veçhile yıllık mükâfatların seksen bin liraya yakın bir kısmı yani hemen hemen dörtte biri ziraat sahasına tahsis edilmek suretiyle bu cihete en çok mükâfat ayrı-

mak prensipi gözönünde tutulmuştur.

E) Sanayi ve maden hareketlerini teşvik için de ilgili vekâletin salâhiyetli mümessilinin teklifi esas tutulmuş ve mükâfat parasının takriben sekizde biri bu alana tahsis edilmiştir.

F) Memleket kalkınmasında en mühim tesiri yapacak ve yaratacak unsurların idarecilerimiz olduğunu ve binaenaleyh valileri, kaymakamları ve nahiye müdürlerini ve hatta muhtarları ve belediye reislerini çalıştırıcı elemanlar haline sokmak lüzumunu takdir eden encümenimiz bunlar için yapılan teklifi münasip görerek teşvik armağanları cetvelinde bunların dahi yer almasını ve bunlara ayrılan mükâfatı muvafık görmüştür.

G) Encümenimiz, sanayide ve madencilikte bulgu, islah, randman artırıcı hareketlerin teşvik edilmesini çok faydalı görerek cetvelde bunun için de ayrı bir fasıl açmıştır.

H) En nihayet, vatandaşların beden kabiliyetlerinin artırılmasını teşvik etmeği ve bu cetvelde mahrum bırakmayı arzu etmiyen Encümenimiz spor için dahi son bir fasıl açmak suretiyle cetveli tamamlamayı uygun görmüştür.

4. — Armağanların müstahiklere verilmesinde adalet ve isabeti sağlamak için Başvekâlete bağlı olmak üzere iki hakem heyetiyle bunlara bağlı teknik ve yardımcı heyetlerin teşkil edilmesi için kanuna hüküm koymakla iktifa edilerek bu heyetlerin ne suretle teşkil edileceğinin ve ne suretle çalışacaklarının Başvekâletçe hazırlanacak bir nizamname ile tanzim ve temini daha pratik mülâhaza edilmiştir.

5. — Maarif Encümeninin teklifinde bir kere takdir armağanı alana ikinci bir defa bu armağanın verilmeyeceği tasrih edilmiştir. Halbuki Encümenimiz aksine olarak, gösterilen başarılar da daha ileri adımlar atılmasını teşvik maksadıyla bir yurtdaşın gösterdiği her başarıda dahi bu armağanı almasını pek haklı ve tabii olarak mütalâa eylemiştir.

6. — Encümenimiz her yıl için beheri yirmi beş bin liralık üç takdir armağanı ile muhtelif miktar paralardan mürekkep 559 aded teşvik armağanı ihsad etmiş oluyor. Bunların tutarı 395 800 liradır. Başvekilin ve Maliye Vekilinin dahi muvafakatiyle bütçeye 500 000 liralık tahsisat konacağına göre, geriye kalan 100 000 lira hakem heyetlerinin ve sergilerle insan, hayvan

ve eşyanın nakli masraflarına mukabil sayılmış ve bunu sağlayacak hükümler de kanuna 7 nci madde olarak sokulmuştur.

Hulâsa olarak, Encümenimiz, Reisiümhuru- muz ve Büyük Millî Şefimizin yüksek adlarına muzaf olan ve yurdun mukadderatı için bir dö- nüm noktası senbolü bulunan İnönü adı altında her yıl müstahiklara dağıtılacak armağanlara bu memlekette çalışma tenposunun haylı hızlandırıl- lacağı ve mühim bir eksikliğin de böylelikle kıs- men kapatılmış olacağı mütalâasiyle tadil edilen bu lâiyhayı ittifakla kabul etmiştir. Havalesi ge- reğince Dahiliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reislîge sunulmuştur.

M. S. K. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Sinop	Ağrı	Konya
C. K. İncedayn	H. Tuğaç	V. Bilgin

Bolu	Bursa	Çankırı
Kor. Gl. A. Alptdoğan	Gl. A. Ath	Gl. N. Tınaz
Hatay	İsparta	İstanbul
Gl. E. Durukan	C. Tüzemen	Ş. A. Ögel
Kars	Kayseri	Kırklareli
Gl. H. Durudoğan	N. Toker	Kor. Gl. K. Doğan
Kocaeli	Mardin	Muğla
M. Bakû	Dr. A. Uras	S. Güney
Siird	Tekirdağ	Tokad
B. Türkay	R. Apak	S. Çelikokol
Çorum	Çorum	Diyarbakır
Dr. A. Arkan	E. S. Akgöl	Teşvik armağanının 3 bin liradan fazla olmaması sebebiyle Gl. K. Sevüktekin
Erzurum	Erzurum	Gaziantep
A. Akyürek	Gl. Z. Soydemir	Dr. M. Canbolat

İçişleri Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 2/25

Karar No. 28

28 . IV . 1945

Yüksek Başkanlığa

Erzincan, Sinob ve Tekirdağ Milletvekilleri Şükrü Sökmensüer, Cevdet Kerim İncedayı ve Rahmi Apak taraflarından (İnönü Armağanı) adıyla hazırlanarak teklif edilen kanun tasarısı, Millî Eğitim, Tarım ve Millî Savunma Komisyonlarına incelenerek raporlarıyla birlikte Komiyonumuza verildiğinden okundu.

Teklifin gerekçe raporunda; kabul edilecek olan bu kanunla elde edilmek istenilen amaçın değeri ve millete sağlayacağı hizmetin derecesi gereği kadar açıklanmış ve aydınlatılmış olduğu görüldükçe tasarının tamamı bakımından incelenmesi kabul edildi. Şöyle ki:

Millî Eğitim Komisyonunun kararında belirtildiği gibi armağanın okul öğrencilerine kadar genişletilmemesi ve fakat Tarım Komisyonu raporunda anlatıldığı gibi (çeşitli iş alanlarında her bakımdan istihsalin artmasını sağlayacak üstün başarı) ların dahi Millî Şef'imizin ünlü armağanından paylandırılması Komisyonumuzca da yerinde görüldü ve tasarıya bu şekilde geniş bir olgunluk verilmesi kararlaştırıldı.

İşbu karara göre; gerek teklif ve gerek Millî Savunma tasarılarındaki, armağanın ne şekilde dağıtılacağına dair olan cetveller çıkarıldığı ve Tarım Komisyonunun birinci maddesi küçük bir söz değişikliğiyle yeniden yazıldı.

İnönü armağanının kaynağı, tasarısının en önemli özü olması bakımından bu kaynağın gelirini ve tutarını gösteren Millî Eğitim Komisyonunun 14 neü ve Tarım Komisyonunun 13 neü ve Millî Savunma Komisyonunun 7 nci maddelerine karşı Komisyonumuzca ikinci madde hazırlandı.

Bu madde hazırlanırken; İnönü Armağanı için belli ve yeter tutarda bir fon sağlanarak mükâfatların bu fondan ayrılıp dağıtılması ve bu önemli vazifenin Millî Eğitim Bakanlığında ziyade Başbakanlık emrinde idare olunması daha uygun olacağı kararlaştırıldı ve Maliye Bakanının oydaşığı ile fonun tutarı iki milyon lira olarak ve her yıl Devlet bütçesinden iki yüz elli bin lira ayrılarak kaynağın kurulacağı anlaşıldı.

İsimleri geçen her üç komisyonun tasarılarının

da, değerlendirme armağanları için açıklanan düşünceler birbirinin aynıdır. Komisyonumuz dahi bu düşüncelere uymuş ve yalnız bu armağanların da özelleştirme armağanlarında olduğu gibi hak edenler buldukça her yıl dağıtılmasını amaca daha uygun bulmuştur. Tasarımın üçüncü maddesi bu yolda hazırlanmıştır.

Her üç komisyon tasarılarının üçüncü maddesine (Yeni başarı gösterip de değerlendirme armağanı almış olanlara bir daha değerlendirme armağanı verileceği veya verilmeyeceği) hakkında hüküm konmuş ve özelleştirme armağanı hakkında hiçbir düşünce belirtilmemiştir.

Ohalde; dünya ölçüsünde başarılar kazanan kimse bütün hayatında yalnız bir defa armağan alabilecek ve yurd ölçüsünde başarı kazananlar ise her başarı için her defasında birer armağan alabilecek oluyor ki, Komisyonumuz, aynı mahiyette olan her iki armağan için böyle bir ayrılık yapmağı lüzumlu görmediği gibi ilk armağan alanın ikinci defa armağan alabilmesi için, ikinci başarısının birinci başarıdan (daha büyük) bir başarı olması kaydıyla bağlanmayı da yerinde bulmamıştır.

İşte bu düşünce ile tasarıların üçüncü maddesi Komisyonumuz tasarısına alınmamıştır.

Komisyonumuz, özendirme armağanları sayısını rasyonel bir nispette ayarlamayı ve her bir armağan tutarını da değişmez olarak belirtmeyi uygun bularak Maliye Bakanının oydaşlığı ile on tane beşer bin liralık ve on beş tane üçer bin liralık yirmi beş armağan verilmesi şeklinde dördüncü maddeyi hazırladı.

Millî Eğitim ve Tarım Komisyonları tasarısının beşinci maddesinde; İnönü armağanı almağa hak kazananları ayırmak için Millî Eğitim Bakanının başkanlığında bir jüri kurulu teşkil edilerek Bakanlar Kurulunun onamına arz edilmesi esas olarak gösterilmiş ve jüri kurulunun nasıl

çalışacağı da sonra gelen maddelerde birer birer ayrılmıştır.

Komisyonumuz, İnönü armağanının taşıdığı önemli mahiyette ve tasarıya verilen prensip genişliğine göre Armağan Kanununun uygulanmasına, fon kullanma işleminde olduğu gibi doğrudan doğruya Başkanlığın memur edilmesini pek gerekli bulmuştur.

Jurilerin nasıl kurulacağını ve nasıl çalışacağını bildiren hükümler ise, bir kanun konusu olmaktan ziyade işbu kanunun uygulanışını gösterecek bir tüzük konusuna esas olabilir.

Bu düşünce ile ki; Millî Savunma Komisyonunun 6 ncı maddesinin komisyonumuz tasarısına 5 nci madde olarak alınması yeter görüldü ve dağıtılan armağanın vergi dışı tutulacağına ve sahiplerinin haklarına ait hükümler tasarısının 7 ve 8 nci maddelerinde gösterildi.

Yukarıda yazılı düşüncelere dayanılarak (İnönü Armağanı Kanunu) 9 madde olarak düzenlendi.

Havelesine göre Bütçe Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı	Başkan V.	Sözcü
Tekirdağ	Çoruh	Mardin
C. Uybadın	A. Tüzün	E. Ergin
Kâtip		
Giresun	Ankara	Balıkesir
	F. Daldal	S. Uzun
Bolu	Bursa	Erzincan
T. Ş. Adal	F. Güvendiren	Ş. Sökmensüer
Erzurum	Gaziantep	Gümüşane
N. Elgün	Dr. A. Melek	R. Güreli
İçel	Kars	Konya
R. Koraltan	E. Özoğuz	Ş. Ergun
Sivas	Tokat	Trabzon
E. Dizdar	A. G. Pekel	S. Abanozoğlu
	Zonguldak	
	R. Vardar	

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No, 2/25
Karar No, 118

6 . VI . 1946

Yüksek Başkanlığa

Erzincan Milletvekili Şükrü Sökmensüer, Sinop Milletvekili Cevdet Kerim İncedayı ve Tekirdağı Milletvekili Rahmi Apak'ın, hazırlayıp Yüksek Başkanlığa sunulan (İnönü Armağanı) Kanun teklifi Komisyonumuza havale edilmekle teklif, Millî Eğitim, Tarım, Millî Savunma ve İçişleri Komisyonları raporlarıyla birlikte ve teklif sahiplerinden Erzincan Milletvekili Şükrü Sökmensüerle Maliye Bakanlığı temsilcisi hazır oldukları halde görüşüldü.

Teklif gerekçesinde ve diğer komisyonlar raporlarında açıkça gösterilen sebeplere ve Türk milletinin yapıcı ve yaratıcı meziyetlerini verimli bir hale getirmek ve dünya ve yurt ölçülerinde değeri olan başarıları değerlendirmek ve özlendirmek için Aziz Millî Şefin adını taşıyan bir armağanla Millî İmucadelenin ilk zaferinin yaratıldığı günde mükâfatlandırmanın geniş faydalar sağlayacağı düşünülerek teklif esas itibarıyla uygun görülmüş ve maddelerin konuşulmasına geçilmiştir.

Armağan teklifi ile Millî Savunma Komisyonu raporunda gösterildiği şekilde tesbit edilecek bir liste üzerinden veya Millî Eğitim, Tarım ve İçişleri Komisyonları raporlarında gösterilen şekilde belirli esaslar üzerinden mahdut miktarda dağıtılması üzerinde duruldu. Millî Eğitim Komisyonu raporunda açıklanan sebeplere binaen talebe ile kamu hizmetlerini gören vazifeli memurların kendi hususiyetlerine göre hususi kanunları çerçevesinde mükâfatlandırılmaları ve değerlendirme armağanının diğer komisyonlarca kabul edilen şekilde kabulü ancak Tarım ve İçişleri Komisyonları raporlarında belirtildiği veçhile (İstihsalin artmasını sağlayacak üstün başarılı ziraat ve sanat erbabı) nın da özendirme armağanı ile teşvik edilecekler arasına alınması komisyonumuzca uygun görülmüş ve tasarrufların 3 ncu maddesi bu maksadı belirtecek ve çerçevesiylecek şekilde yazılmıştır.

İki komisyon değerlendirme armağanının 4 yılda bir ve iki komisyon da her yıl, hak edenler buldukça verilmesini kabul etmiştir. Komisyonumuz değerlendirme armağanını dünya ölçüsünde değer taşıyan eser, açış ve bulgulara verileceğine göre, bir yıllık süre az görülmüş ve maddede üç bölümde gösterilen eser, açış ve bulguların ayrı ayrı her birine armağanın verilebilmesini ve bu bölümler sıraya konarak her yıl bir bölüme armağan verilmesini sağlamanın daha uygun olacağı komisyonumuzca kabul edilmiş ve ikinci maddede bu husus bu yolda yazılmıştır.

Armağanların miktarlarında değerlendirme armağanı için diğer komisyonların görüşlerine ve özendirme armağanı için de İçişleri Komisyonunun görüşüne uyulmuştur. Tamamen Millî bir mahiyeti olan bu armağanın, Türk vatandaşlarına verilebileceği maddede açıklanmıştır.

Jüri konusunda esas itibarıyla, Millî Eğitim Komisyonunun görüşüne uyulmuştur. Jüri komisyonları üyelerinin seçim şeklinin daha ameli olmasını sağlamak emeliyle esasa tesir etmeyecek bir değişiklik yapılmış ve komisyonların Başbakanlığa bağlı olacağı açıklanmış ve yine ameli bakımdan işin gerektirdiği bazı ufak değişiklikler yapılmıştır.

Armağanlar ile bunlar için yapılacak giderlerin verilmesini sağlayacak kaynak akçasının **Başbakanlık emrinde ve iki milyon lira olması ve** bunu sağlamak için Hükümetçe her yıl Başbakanlık bütçesine en aşağı iki yüz elli bin lira ödenek konması kabul edilmiş ve ancak kaynak akçasının kurulmasının biran evvel tanamlanması temenniye değer görülmüştür.

Değerlendirme armağanının alana bir daha verilip verilmemesi hususunda İçişleri Komisyonunun görüşüne uymuştur.

Diğer maddeler bu esaslar dairesinde ve bazı kelime ve tertip değişiklikleri ile yeniden

yzılmıştır.

Kamutaya erzedilmek üzere Yüksek Başkan-
lığa sunulur.

Başkan	Bu Rapor Söz.	Kâtip
Tokad	İzmir	İstanbul
<i>H. N. Keşmir</i>	<i>M. Birsal</i>	<i>F. Öymen</i>
Burdur	Çanakkala	Eskişehir
<i>Ş. Engineri</i>	<i>S. T. Arsal</i>	<i>Yavuz Abadon</i>

Giresun

M. Akkaya

Kütahya

H. Pekcan

Samsun

M. A. Yörüker

Giresun

Ayet Sayar

Manisa

F. Kurdağlı

Trabzon

M. S. Anamur

Yozgad

A. Sungur

Kayseri

F. Baysal

Mardin

R. Erten

Urfa

Esat Tekeli

R. APAK ve 2 ARKADAŞININ
TEKLİFİ

*İnönü Armağanı Kanunu
lâyihası*

MADDE 1. — Türk milleti-
nin gelişme ve kuvvetlenme ha-
reketlerini hızlandırmak mak-
sadiyle ve (İnönü) Armağanı
adiyle yıllık bir mükâfat tesis
edilmiştir.

Bu mükâfat; insanlık câmi-
asına faydalı olan ve tahsil ha-
yatındaki gençlik ile âmme hiz-
metinde ödevli vatandaşların
ahlâk duygularının kökleşmesi-
ne ve çalışma faaliyetlerinin
artmasına yarayan eserler ya-
zanlara, Türk milletinin sağlığı-
na ve nüfusca çoğalmasına ve
medeniyet hayatının her safha-
sında değerlendirilip yücelmesine
yarayacak tesisler vücutte geti-
renlere, millî varlığımızın emni-
yet ve müdafaasını ve yurdu-
muzun iktisadi ve zirai kalkın-
masını kuvvetlendirecek ihtira
ve keşiflerde bulunanlara, veri-
lidir.

MADDE 2. — İnönü armağa-
nının hangi emeklere karşılık
olduğu ve ne nispette verilece-
ği ilişik cetvelde gösterilmiştir.

Bu cetvelin tutarı tahsisat
her yıl Başvekâlet bütçesinde
(İnönü Armağanı) adı ile açıl-
acak fasla konur.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYO-
NUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*İnönü Armağanı Kanunu
lâyihası*

MADDE 1. — İlim ve sanat
eserleriyle keşif ve ihtiralarla
verilmek üzere İnönü takdir ve
İnönü armağanları adları al-
tında iki türlü armağan tesis
edilmiştir.

MADDE 2. — İnönü takdir
armağanları yirmi beş bin lira-
lık üç armağan olup dünya öl-
çüsünde yüksek değer taşıyan:

- A) İlim eserlerine;
- B) Sanat eserlerine;
- C) Milletın sağlığına, yur-
dun müdafaasına ve istihsalin

TARIM KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ

*İnönü Armağanı Kanunu
lâyihası*

MADDE 1. — İlim ve sanat
eserleri, keşif ve ihtiralarla
memleketteki çeşitli iş sahala-
rında üstün başarı gösterenlere
verilmek üzere İnönü takdir ve
İnönü teşvik armağanları ad-
ları altında iki türlü arma-
ğan tesis edilmiştir.

MADDE 2. — Maarif Encü-
meninin ikinci maddesi aynen
kabul edilmiştir.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*İnönü Armağanı Kanunu
lâyihası*

MADDE 1. — İlim ve sanatı, keşif v ebulguyu, Devlet, halk ve yurt alanında çalışmayı teşvik için bu alanlarda üstün başarı gösterenlere verilmek üzere (İnönü Takdir) ve (İnönü Teşvik) armağanları adları altında iki türlü armağan tesis edilmiştir.

MADDE 2. — İnönü Takdir Armağanları, (25 000 er bin liralık üç armağan olup dünya ölçüsünde yüksek değer taşıyan;

- A) İlim eserlerine;
- B) Sanat eserlerine;
- C) İnsan ve hayvan sağlığı;

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*İnönü Armağanı Kanunu
tasarısı*

MADDE 1. — Bilgi ve zanaat bilgilerinde ve açm ve bulgu alanlarında üstün ve örnek başarı kazananlara her yıl (İnönü değerlendirme) ve (İnönü özendirme) armağanları adıyla iki türlü mükâfat dağıtılır.

MADDE 2. — İnönü Armağanlarını sağlamak için Millî bankalarından birinde Başbakanın emri altında olmak üzere iki milyon liralık bir kaynak kurulur.

Bu kaynağı kurmak maksadıyla 1 Ocak 1947 tarihinden başlayarak iki milyon lira tamamlanmaya kadar Başbakanlık bütçesine her yıl iki yüz elli bin liralık ödenek konulur.

MADDE 3. — İnönü değerlendirme armağanları 25 er bin liralık üç mükâfat olup dünya ölçüsünde yüksek değer taşıyan :

- A) Bilgi belgelerine;
- B) Zanaat belgelerine;
- C) İnsan ve hayvan sağlığı;

(S. Sayısı : 164)

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*İnönü Armağanları
Kanunu tasarısı*

MADDE 1. — Bu kanunun hükümlerine göre ve Türk vatandaşlarından hakedenlere, (İnönü değerlendirme) ve (İnönü özendirme) armağanları adları altında iki türlü armağan dağıtılır.

MADDE 2. — İnönü değerlendirme armağanları yirmi beş bin bin liralık üç armağan olup dünya ölçüsünde yüksek değer taşıyan :

- A) Bilim eserleri;
- B) Güzel sanatlar

gelişmesine yarayan keşif ve ihtirallara verilir. Bu armağanlar lââyık eser buldukca dört yılda bir dağıtılır.

MADDE 3. — İnönü armağanı haklıları;

A bölümü için ait olduğu vekillikler tarafından,

B bölümü için vekillikler arası kurulacak teşekküllerce tâyin ve tesbât edilir.

Bu bölümler hakkındaki kararlar, Millî irade ile tekemmül eder.

C bölümü için İcra Vekilleri heyetince karar verilir ve bu kararlar Büyük Millet Meclisinin kabul ve tasvibine arz edilir.

MADDE 4. — İlişik cetvelde gösterilen A, B ve C bölümleri hakkında karar verecek teşekküllerin ne suretle kurulacağı, Armağan haklılarının ne zaman ve hangi ölçüler gözetilerek ayırt edileceği ve armağanın haklılara ne suretle verileceği bu kanunun tatbikatına ait nizamnamede gösterilecektir.

MADDE 3. — İnönü takdir armağanı alana bu armağan bir kere daha verilmez.

MADDE 4. — İnönü teşvik armağanları, 2 000 - 5 000 lira arasında altı armağan olup yüksek değer taşıyan:

- A) İlim eserlerine;
- B) Sanat eserlerine
- C) Milletın sağlığına, yurdun müdafaasına ve istihsalin gelişmesine yarayan keşif ve ihtirallara verilir. Bu armağanlar her grup için ikişer tane olup lââyık eser buldukca her yıl dağıtılır.

MADDE 3. — Maarif Encümeninin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — İnönü teşvik armağanları 1 000 - 5 000 lira arasında 200 armağan olup yüksek değer taşıyan:

- A) İlim eserleri;
- B) Sanat eserleri;
- C) Milletın sağlığı, yurt müdafaası ve çeşitli iş ve istihsal sahalarında olağantüstü başarı gösteren vatandaşlara lââyıkları buldukca her yıl dağıtılır.

M. S. K.

ğına, yurdun müdafaasına ve istihsalin gelişmesine yarayan keşif ve ihtiralara, müstahikleri bulunduğca, her yıl verilir.

MADDE 3. — Daha büyük yeni başarı gösterenlere takdir armağanı yeniden verilebilir.

MADDE 4. — İnönü Teşvik Armağanları maarif, askerlik, sağlık, ziraat, iktisat, idare, bedeliye ve spor hareketleri iç'inde (1) numaralı listede gösterilen 559 armağandan ibarettir. Bu armağanlar müstahikleri bulunduğca her yıl verilir.

İç. K.

yurdun müdafaası, üretimin gelişmesi işlerine yarıyan açın ve bulgulara;

Hak edenler bulunduğca her yıl dağıtılır.

MADDE 4. — İnönü özendirme armağanları, beşer bin liralık on ve üçer bin liralık on beş mükâfat olup yurt ölçüsünde yüksek değer taşıyan :

- A) İlim belgelerine ;
- B) Zanat belgelerine ;
- C) İnsan ve hayvan sağlığı, yurdun müdafaası, üretimin gelişmesi işlerindeki açın ve bulgulara ;
- D) Herhangi bir çalışma alanında örnek ve üstün başarılarına ;

Hakedenler bulunduğca her yıl dağıtılır.

MADDE 5. — İnönü değerlendirme ve özendirme armağanlarını hakedenleri belirtmek için Başbakanlığa bağlı olmak üzere her yıl iki hakem kurulu toplanır ve kurulun teknik yardımları ile bu kanunun uygulanışı yayımlanacak tüzükte gösterilir.

MADDE 6. — İnönü değerlendirme ve özendirme armağanları bu kanunun yayımından sonra meydana çıkarılan belge, açın, bulgu ve başarılarla verilir.

Bu armağanlar ile mükâfatlandırılanlar aynı eylem için özel kanunlarda varolan hükümlerden faydalanamaz.

B. K.

eserleri;

C) İnsan veya hayvan sağlığına, yurdun savunmasına ve istihsalin gelişmesine ve iyileşmesine yarıyan açın ve bulgular sahiplerine verilir.

Bu armağanlar, hak edenler bulunduğca, yukarıdaki üç bölümden herbiri için üç yılda bir verilir. Bölümler sıraya konarak her yıl bir bölüm için armağanı hakeden kararlaştırılır.

MADDE 3. — İnönü özendirme armağanları, beşer bin liralık on ve üçer bin liralık on beş armağan olup yurt ölçüsünde yüksek değer taşıyan :

- A) Bilim eserleri sahipleri;
- B) Güzel sanatlar eserleri sahipleri;

C) İnsan veya hayvan sağlığına, yurdun savunmasına ve istihsalin gelişmesine yarıyan açın ve bulgular sahipleri ile tarım ve endüstri alanlarında istihsalin artmasını sağlayacak olağanüstü başarı gösterenlere;

Hakedenler bulunduğca, her yıl dağıtılır.

MADDE 4. — İnönü armağanlarına hak edenleri belirtmek üzere, her üç yılda bir, biri bilim, diğeri güzel sanatları, üçüncü-

MADDE 5. — İnönü armağanlarına lâ-yik eserleri tesbit etmek üzere her dört yılda bir, biri ilim, diğeri sanat üçüncüsü de keşif ve ihtiralara mahsus olmak üzere üç daimî jüri teşkil olunur. Bu jürilerin üyeleri, yüksek öğretim müesseselerini (Fakülte ve yüksek okullar) temsil eden beşer profesör veya doçentin dört yılda bir ikinci teşrin ayında Maarif Vekilinin reisliği altında vukubulacak toplantısında seçilerek İcra Vekilleri Heyetinin tasdikına arz olunurlar. Sözü geçen üç jüriden her birinin dördü asli üçü yedek olmak üzere yedi üyesi bulunur. Jüriler reislerini kendi aralarından seçerler.

MADDE 6. — İlk daimî jüriler bu kanunun yürürlüğe girmesini takip eden ikinci teşrin ayında seçilirler.

MADDE 7. — Daimî jüriler, İnönü takdir armağanlarına lâ-yik olma bakımından hangi eserleri inceleyeceklerini kendileri kararlaştırırlar. Yüksek öğretim ve ilmi araştırma müesseseleri de her hangi bir eserin, keşif veya ihtiram İnönü takdir armağanlarına lâ-yik olma bakımından incelenmesini Maarif Vekillğine müracaat yoluyla daimî jürilerden isteyebilirler. Ancak bu müracaatlar takdir armağanlarına lâ-yik gö-

MADDE 5. — İnönü takdir armağanlarına lâ-yik eserleri tesbit etmek üzere her dört yılda bir, biri ilim, diğeri sanat, üçüncüsü de keşif ve ihtiralara mahsus olmak üzere üç daimî jüri teşkil olunur. Bu jürilerin üyeleri yüksek öğretim müesseselerini (Fakülte ve Yüksek okullar) temsil eden beşer profesör veya doçentin dört yılda bir ikinci teşrin ayında Maarif Vekilinin reisliği altında vukubulacak toplantısında seçilerek İcra Vekilleri Heyetinin tasdikına arz olunurlar. Sözü geçen üç jüriden her birinin dördü asli üçü yedek olmak üzere yedi üyesi bulunur. Jüriler reislerini kendi aralarından seçerler.

MADDE 6. — İşbu daimî jüriler bu kanunun yürürlüğe girmesini takip eden ikinci teşrin ayında seçilirler.

MADDE 7. — Daimî jüriler İnönü takdir armağanlarına lâ-yik olma bakımından hangi eserleri inceliyeceklerini kendileri kararlaştırırlar. Yüksek öğretim ve ilmi araştırma müesseseleri de herhangi bir eserin keşif veya ihtiram İnönü takdir armağanlarına lâ-yik olma bakımından incelenmesini Maarif Vekillğine müracaat yoluyla daimî jürilerden isteyebilirler. Ancak bu müracaatlar takdir armağanlarına lâ-yik görülen

M. S. K.

İç. K.

B. K.

MADDE 5. — Takdir ve Teşvik armağanlarının verilmesi işi Cumhuriyet bayramlarında ve merasimle yapılır. Bu armağanları alanlara ayrıca bir de belge verilir. Ve bunlar her türlü yayım vasıtalarıyla memlekete ilân edilir.

MADDE 6. — Takdir ve Teşvik Armağanlarının müstahkamlarını tesbit için Başvekâlete bağlı olmak üzere her yıl iki hakem heyeti teşkil edilir. Bu heyetlerin ve heyetlere yardımcı olmak üzere teşkil edilecek muavin ve teknik heyetlerin teşkili ve çalışmalarını keyfiyeti Başvekâletçe hazırlattırılacak bir nizamname ile tesbit olunur.

sü, açış ve bulgularla üstün başarılar için üç jüri komisyonu kurulur. Jüri komisyonlarının üyeleri üç jüri komisyonunun herbiri için ikişer tane olmak üzere her fakülte ve yüksek okul profesörleri veya öğretmenler kurullarınca gösterilen adaylar arasından Bakanlar kurulunca seçilir. Jüri komisyonlarının dördü asıl, üçü yedek olmak üzere yedi üyesi bulunur.

Komisyonlar Başkanlarını kendi aralarından seçerler. Jüri komisyonları Başbakanlığa bağlıdır.

MADDE 5. — Üç jüri komisyonunun ilk üyeleri bu kanunun yürürlüğe girmesini kovuşturan bir ay içinde seçilir.

MADDE 6. — İnönü değerlendirme armagana hangi eser, açış ve bulguların lâyük olduğunun jüri komisyonlarınca incelenmesini,

A) Üyesi bulunduğu Jüri Komisyonundan, o komisyon üyeleri,

B) Her Jüri Komisyonundan fakülteler ve yüksek öğretim ve bilim araştırma kurumları, istiyebilirler.

İnönü özendirme armağanı için bu incelemenin yapılmasını,

rülen eserlerin ilân olunacakları yılın mart ayı sonuna kadar yapılır.

İnönü teşvik armağanlarına lâyik olma bakımından bir eserin veya keşif ve ihtiram incelenmesini yüksek öğretim ve ilmî araştırma müesseseleri isteyebilecekleri gibi eserlerin, keşif ve ihtiraların sahipleri veya vârisleri de isteyebilirler. Eserlerle keşif ve ihtiraların sahipleri veya vârisleri müracaatlarını her yıl mart ayı sonuna kadar Maarif Vekillğine yaparlar. Vekillik bu müracaatları ilgili daimî jüriye bildirir.

MADDE 8. — Daimî jüriler lüzum görecekları konular için lüzumu kadar asli ve yedek üyeden mürekkep muvakkat jürileri kurabilirler. Bu jürilerin kararları kendilerini kuran daimî jürinin kararı olarak kabul edilir.

MADDE 9. — Jüriler kararlarını rey çoğunluğu ile verirler. Karar verilebilmesi için bütün üyelerin bulunması şarttır. Hastalık gibi mühim bir mâzeret dolayısıyla çalışmalara iştirak edemiyenlerin yerlerini yedek üyeler alır. Aynı şahıs birden fazla jüriye üye olabilir.

MADDE 10. — Jüriler icabında heyet dışındaki ilim ve ihtisas adamlarıyla müşaverelerde bulunabilirler. Bunlar reye iştirak edemezler.

eserlerin ilân olunacakları yılın Mart ayı sonuna kadar yapılır. İnönü teşvik armağanlarına lâyik olma bakımından bir eser ve başarının incelenmesini bu eser veya başarıyı meydana getirenlerin doğrudan doğruya valilere müracaat suretiyle istemeleri lâzımdır. Valiler bu müracaatları bizzat riyaset ettikleri ve ilgili mütehassıs ve idare âmirlerinden teşekkül edecek jüriler marifetiyle tetkik eder ve ilgili vekâletlere bildirirler. Talibin ilgili vekâlet nezdinde vilâyet jürilerinin kararlarına itiraz hakkı vardır. Nihai karar her vekâlette teşkil edilecek ihtisas jürilerinin raporlarına müsteniden Başvekâlette ilgili vekâletler müstesarlarından müteşekkil bir jüri tarafından alınır.

MADDE 8. — Maarif Encümeninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Maarif Encümeninin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

A) İnönü değerdendirme armağanı için inceleme istiyebilecek olanlar;

B) Bu armağana lâıyk olduğunu iddia edecekler veya bunların mirasçılardı; istiyebilirler.

Bu maddede yazılı istemlerin armağanın verilme günden beş ay evvel Jüri Komisyonuna verilmesi lâzımdır.

MADDE 7. — Jüri Komisyonları, gereken konular için, lüzumlu gördüğü sayıda üyeleri bulunan, geçici Jüri Komisyonları kurabilirler. Geçici Jüri Komisyonları kararları, bunları kuran Jüri Komisyonlarının onayı ile yürürlüğe girer.

Jüri Komisyonları, gerektiğinde komisyon dışındaki bilim adamları ve uzmanlarla danışmalar yapabilirler.

MADDE 8. — Jüri Komisyonları, dört üyesinin hazır bulunmasıyla toplanır ve kararlarını oy çoğunluğu ile verirler. Oy eşitliğinde çokluk başkanın bulunduğu yandır. Özur dolayısıyla komisyon çalışmalarına katılmıyanların yerlerine ad çekme ile yedek üye alınır.

Bir kiři, birden fazla Jüri Komisyonunda üye olabilir.

MADDE 11. — Armağana lâ-yık görülen eserlerle, keşif ve ihtiralar için jürilerce ayrı ayrı gerekceli raporlar tanzim ve jüri üyelerinin imzaları altında neşrolunur.

MADDE 12. — Jüriler ancak bu kanun yürürlüğe girdikten sonra neşredilen veya vücuda getirilen eserlerle keşif ve ihtiraları, mükâfatlandırmak üzere incelerler.

MADDE 13. — İnönü armağanları ile mükâfatlandırılacak eserleri tesbit eden jürilerin kararları Cumhuriyet bayramından bir hafta önce verilerek bayram günü bütün yayın vasıtalarıyla ilân olunur ve armağanlar ilgililerin buldukları yerde Hükümetçe tertiplenecek bir törende armağana ait bir anı madalyası ve diploma ile birlikte kendilerine verilir.

MADDE 14. — İnönü armağanları, «İnönü armağanları kaynak akçası» adı altında ve Maarif Vekilliği emrinde Millî bankalardan birinde Devlet bütçesinden yapılacak yardımlarla toplanacak bir milyon liranın yıllık gelirinden verilir. Bu kaynak akça için her yıl Devlet bütçesinden yüz bin lira ayrılır ve kaynak akça bir milyon lira oluncaya kadar armağanlar ana paradan verilir.

MADDE 15. — İnönü armağanlarının verileceği eser, keşif ve ihtira sahiplerini tesbit etmek için bu kanun gereğince kurulacak her nevi jürilerin üyeleriyle bu jürilerde kendilerine vazife verilecek memurların her türlü harcırah ve yevmiyeleri «İnönü armağanları

MADDE 10. — Armağana lâ-yık görülen eserlerle keşif ve ihtiralar iş ve başarılar için jürilerce ayrı ayrı gerekceli raporlar tanzim ve jüri üyelerinin imzaları altında neşrolunur.

MADDE 11. — Jüriler ancak bu kanun yürürlüğe girdikten sonra neşredilen veya vücuda getirilen eserlerle keşif ve ihtiraları iş ve başarıları mükâfatlandırmak üzere incelerler.

MADDE 12. — Maarif Encümeninin 13 ncü maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — İnönü armağanları, İnönü armağanları kaynak akçası adı altında ve Başvekâlet emrinde Millî bankalardan birinde Devlet bütçesinden yapılacak yardımlarla toplanacak iki milyon liranın yıllık gelirinden verilir. Bu kaynak akça için her yıl Devlet bütçesinden 500 000 lira ayrılır ve kaynak akça iki milyon lira oluncaya kadar her yıl bütçeye yüz bin lira konur.

MADDE 14. — İnönü armağanlarının verileceği eser keşif ve ihtira ve üstün başarı sahiplerini tesbit etmek için bu kanun gereğince kurulacak her nevi jürilerin üyeleriyle bu jürilerde kendilerine vazife verilecek memurların harcırah ve yevmiyeleri (İnönü armağanla-

M. S. K.

İç. K.

B. K.

MADDE 7. — Gerek takdir ve gerekse teşvik armağanları için her yıl Başvekâlet bütçesinde açılacak fasla en az 500 000 liralık tahsisat konur. Armağan müstehiklerinin tesbiti için yapılacak hakem heyetleri masraflarıyla tecrübe, sergi, nakil, harcırah ve saire gibi bülümüm masraflar bu tahsisattan ödenir.

MADDE 9. — Jüri Komisyonları, vermeği kararlaştırdığı her armağan için ayrı ayrı gerekçeli raporlar verir ve bu raporlar üyelerinin imzaları altında yayımlanır.

MADDE 10. — İnönü armağanları, bu kanunun yayımlanmasından sonra yapılan veya yayımlanan eserlerle sağlanan açış ve bulgulara ve elde edilen başarılarla verilir.

MADDE 11. — Jüri Komisyonları armağanların verilmesine ilişkin kararlarını, her yıl aralık ayının 20 nci gününe kadar Başbakanlığa verirler.

Bu kararlar, her yıl birinci İnönü Zaferinin yıl dönümüne rastlayan ocak ayının 9 ncü günü radyo ve gazetelerle ilân olunur ve armağanlar Başkentte ve gelemedikleri takdirde hakedenlerin buldukları yerlerde Hükümetçe tertiplenecek bir törende bir anma madalyası ve diploma ile kendilerine verilir.

MADDE 12. — (İnönü armağanları kaynak akçesi) adı altında; millî bankaların birinde, Başbakanlık emrinde 2 000 000 liralık bir kaynak kurulur. Bu kaynaktaki

MADDE 5. — İnönü armağanı, her türlü vergi ve resim ve harçlardan muaftır. Hacedilemez ve tevkifat yapılamaz ve haklıların vefatı halinde kanuni vârislerine intikal eder.

kaynak akçası» nın yıllık gelirinden ödenir.

MADDE 16. — İnönü armağanları, her türlü vergi ve resim ve harçlardan muaftır. Hacedilemez ve tevkifat yapılamaz ve haklıların ölmeleri halinde kanuni vârislerine intikal eder.

MADDE 17. — İnönü armağanı alan eser, keşif ve ihtiralar üzerindeki her türlü edebî ve smai mülkiyet hakları eser sahiplerine ve ölümleri halinde kanuni mirasçılara aittir.

MADDE 18. — «İnönü armağanları kaynak akçası» ndan bu kanun gereğince yapılacak her türlü tediyeler Divanı Muhasebat vizesine tabi değildir. Kaynak akçanın idare şekli İcra Vekilleri Heyeti kararıyla tesbit olunur.

MADDE 19. — Bu kanunun 18 nci maddesi dışındaki hükümler bakımından tatbik şekli Maarif Vekilliğinin ilgili vekilliklerle birlikte hazırlıyacağı bir nizamname ile gösterilir.

MUVAKKAT MADDE — Maliye Vekilliği 1944 malî yılı bütçesinde «İnönü armağanları kaynak akçasına yardım» adıyla açılan hususi fasla yüz bin lira tahsisat konulmuştur.

rı kaynak akçası) nın yıllık gelirinden ödenir.

MADDE 15. — Maarif Encümenininin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Maarif Encümenininin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Maarif Encümenininin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Bu kanunun tatbiki için bir nizamname yapılır.

M. S. K.

MADDE 8. — İnönü armağanı her türlü vergi ve resim ve harçlardan muaftır. Borç için haczedilemez ve tevkifat yapılamaz. Ve haklıların ölümü halinde kanuni mirasçılarına vergisiz intikal eder.

MADDE 9. — Takdir ve Teşvik maksadiyle diğer hususi kanunlarla tesis edilen hükümler mahfuzdur.

MADDE 10. — Takdir ve Teşvik Armağanları bu kanunun neşrinden sonraki eser ve başarılarla aittir.

İç. K.

MADDE 7. — İnönü armağanları her türlü vergi ve resim ve harçlar dışında tutulur.

Armağan alan belge, açın ve bulgular üzerinde sahiplerinin her türlü hakları saklı olduğu gibi ölümleri halinde kanuni mirasçılar bu madde hükmünden faydalanırlar.

B. K.

paralarla, en fazla irat getiren Devlet tahvil-leri alınabilir.

Bu kaynağın kurulmasını sağlamak için 1947 yılı bütçesinden başlıyarak her yıl Başbakanlık bütçesine en aşağı 250 000 liralık ödenek konulur.

İnönü armağanları ile Jüri Komisyonlarının her türlü giderleri bu kaynaktan ödenir.

MADDE 13. — İnönü armağanları her türlü vergi, resim ve harçlar dışında tutulur. Bunlar borç için haczedilemez. Armağan alanların eser, açış, bulgu ve başarılarına ilişkin her türlü hakları saklıdır.

Armağanı hak edenin ölümü halinde armağan mirasçılarına verilir ve mirasçılar bu madde hükmünden faydalanırlar.

MADDE 14. — İnönü armağanları kaynak akçesinin idare şekli ile her türlü giderlerin ödenmesi ve muhasebe usulü ve bu kanun hükümlerinin uygulanması yolu bir tüzük ile düzenlenir. Bu kaynak akçesinden yapılacak ödemeler Sayıştay vizesine ve Genel Muhasebe Kanunu hükümlerine bağlı değildir.

Teklif

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri heyeti yürütür.

M. E. K.

MADDE 20. — Bu kanun neşri tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 21. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

Ta. K.

MADDE 19. — Maarif Encümeninin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Maarif Encümeninin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

M. S. K.

MADDE 11. — Bu kararın neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 12. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Ve kileri Heyeti memurdur.

İç. K.

MADDE 8. — Millî Eğitim Komisyonunun 20 nci maddesi aynen.

MADDE 9. — Millî Eğitim Komisyonunun 21 nci maddesi aynen.

B. K.

MADDE 15. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Tekirdağ Milletvekili Rahmi Apak ve iki arkadaşının teklifine bağlı cetvel

Her yıl tevzi edilecek İnönü Armağanı listesi

BİRİNCİ FASIL

A Bölümü:

1. Öğretim müesseselerine dağıtılacak İnönü Armağanı:

A) Yüksek öğretim müesseseleri:

I. Öğretmenlere ve idarecilere:

2 000 liralık 2 aded

4 000

1 000 » 10 »

10 000

II. Öğrenciler için :

500 » 10 »

5 000

200 » 40 »

8 000

100 » 100 »

10 000

50 » 200 »

10 000

B) Orta öğretim ve muadili teknik ve sanat öğretimi:

I. Öğretmenler, idareciler :

1 000 liralık 3 »

3 000

250 » 20 »

5 000

II. Öğrencilere :

250 » 4 »

1 000

50 » 20 »

1 000

C) İlk öğretim :

Öğretmenlere :

500 » 20 »

10 000

300 » 50 »

15 000

200 » 100 »

20 000

2. Ordu (Kara, Deniz, Hava kuvvetleri ve askerî tesisler)

I. Askerlik bilgileri için :

3 000 liralık 1 »

3 000

1 000 » 10 »

10 000

II. Tâlim ve terbiye bakımı için :

2 000 liralık 1 »

2 000

1 000 » 5 »

5 000

500 » 50 »

25 000

100 » 100 »

10 000

3. Sağlık işleri :

Devlet sağlık işleri :

3 000 » 1 »

3 000

1 000 » 20 »

20 000

4. Yer ürünleri, hayvancılık (Halka mahsus)

I. Yer ürünleri :

3 000 liralık 3 »

9 000

1 500 » 5 »

7 500

1 000 » 10 »

10 000

II. Bahçe, bağ, meyve, orman :

3 000	>	3	aded	9 000
1 500	>	3	>	4 500
1 000	>	5	>	5 000

III. Hayvancılık :

A) Çeki beygiri ve katırı :

2 000	>	1	>	2 000
1 000	>	5	>	5 000
500	>	10	>	5 000

B) Öküz, manda ve diğer çiftlik hayvanları (Çeki, sütlük, kasaplık)

1 000	liralık	5	aded	5 000
100	>	100	>	10 000

5. Nüfus hareketleri :

40 yaşında, hayatta 6 çocuk sahibi aile reislerine	3 000
40 > > 5 > > > >	1 500
Umumiyetle > 8 > > > >	4 000
> > 8 den yukarı > >	5 000

B Bölümü

1. Aşağıdaki güzel sanatlar şubelerinin beheri için :

2 000	liralık	1	aded	14 000
1 000	>	1	>	7 000

1 - Musiki

2 - Resim

3 - Heykeltıraşlık

4 - Mimarlık

5 - Tiyatro

6 - Opera, Operet, Balet

7 - Sinema

2. Aşağıdaki edebiyat şubelerinin beheri için :

3 000	liralık	1	aded	9 000
1 000	>	2	>	6 000

1 - Şiir

2 - Millî roman

3 - Neşir ve kritik

3. İdare işleri :

Halka, memlekte hizmette ve mıntakalarını çabuk kalkındırmakta muvaffak olan vali, kaymakam, nahiye müdür ve muhtarlara :

5 000	liralık	3	aded	15 000
3 000	>	10	>	30 000
1 000	>	20	>	20 000
100	>	300	>	30 000

4. Sanayi tesisleri ve bankalar :					
I. Resmî ve Hükümet sermayeleri için :					
3 000 liralık	1	aded		3 000	
1 000 »	5	»		5 000	
II. Serbest sanayi tesisleri için :					
3 000 liralık	2	»		6 000	
1 000 »	5	»		5 000	
III. Küçük sanatlar için :					
1 000 »	5	»		5 000	
500 »	50	»		25 000	
5. Belediye faaliyetleri ve sosyal yardım heyetleri ve sağlık hareketleri :					
3 000 liralık	3	»		9 000	
1 000 »	10	»		10 000	
6. Kültür hareketleri (Halkevleri ve diğer halk müesseseleri) :					
1 000 liralık	5	aded		5 000	
7. Beden terbiyesi ve vücut inkişafı :					
I. Atletizm, denizcilik, dağcılık ve kayak ve plânör sporları ve tam spor için :					
500 liralık	3	»		1 500	
100 »	10	»		1 000	
II. Her yıl yapılacak çocuk sergilerinde kazanan çocukların aile reislerine :					
2 000 liralık	1	aded		2 000	
1 000 »	3	»		3 000	
500 »	10	»		5 000	
					468 000

C. Bölümü

1. Aşağıdaki ilim şubelerinde temeyyüz edenler veya bu vâdilerde uluslararası tesirler yaratacak eserler vücutte getirenlere verilebilmek üzere ve beher ilim şubesi için :					
5 000 liralık	1	aded		50 000	
2 000 »	2	»		40 000	
1 - Fizik bilgileri					
2 - Kimya »					
3 - Teknik »					
4 - Jeoloji ve coğrafya					
5 - Biyoloji bilgileri					
6 - Köycülük »					
7 - Tıp »					
8 - İktisat »					
9 - Millî ve umumî tarih					
10 - Hukuk ve felsefe					

2. Umumî ihtiralar ve bulgular için :

25 000	liralık	1	aded	25 000
15 000	>	1	>	15 000
10 000	>	3	>	30 000
5 000	>	10	>	50 000
1 000	>	10	>	10 000
500	>	10	>	5 000

İKİNCİ FASIL

Ayrıca her vekâlet emrine, vekâletteki memurlardan işbu kanunun kastedildiği yüksek çalışma kabiliyeti ve halka ilgi gösterenlere verilmek üzere (A) bölümü dâhilinde

10 000	lira	12	aded	120 000

[1] NUMARALI LİSTE

Her yıl dağıtılacak İnönü Teşvik armağanları listesi

Birinci bölüm

Maarif alanı için her yıl verilmek üzere ihdas edilen armağanlar

A) Yüksek öğretim müesseselerinde:

I - Temeyyüz eden öğretmen ve idareciler için:

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000 Liralık	1 Armağan	3 000
1 000 »	4 »	4 000

II - Her yıl yüksek tahsili birincilikle bitirdikleri takdir edilen öğrencilere:

Miktarı	Sayısı	Toptan
500 Liralık	37 (Her yüksek tahsil müessesesi için bir tane)	18 500

B) Orta öğretim müesseselerinde : (Liseler, meslek öğretmen ve öğretmen okulları, köy enstitüleri, sanat enstitüleri).

I - Temeyyüz eden öğretmen ve idareciler için:

Miktarı	Sayısı	Toptan
2 000 Liralık	1	2 000
1 000 »	2	2 000
500 »	7	3 500

II - Lise ve muadillerini her yıl birincilikle bitirdikleri takdir edilen öğrencilere:

Miktarı	Sayısı	Toptan
250 Liralık	150 (Her okul için bir)	37 500

C) İlköğretim : Temeyyüz eden öğretmenler için

Miktarı	Sayısı	Toptan
500 Liralık	10	5 000
250 »	40	10 000

İkinci bölüm

Askerlik alanı için üstün başarı gösterenlere verilmek üzere ihdas edilen armağanlar

A) Askerî okullar:

1. Yüksek askerî okullar : (Akademiler, harbokulları, meslekokulları, yedeksubay okulu, jandarma subay okulu)

I - Temeyyüz eden öğretmen ve idareciler için:

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000 Liralık	1	3 000
1 000 »	1	1 000

II - Bu okulları birincilikle bitirdikleri takdir edilenler için:

Miktarı	Sayısı	Toptan
500 Liralık	8	4 000

2. Askerî ortaokullar : (Askerî liseler, askerî ortaokullar, her sınıfa mahsus başgedikli ve gedikli ve gedikli hazırlama okulları)

I - Temeyyüz eden öğretmen ve idareciler için:

Miktarı	Sayısı	Toptan
2 000 Liralık	1	2 000
500	1	500

II - Birincilikle bitirdikleri takdir edilen öğrenciler için:

Miktarı	Sayısı	Toptan
250	4 (Yalnız askerî liseler)	1 000

B) Talim ve terbiye ve bakımda temeyyüz eden kıta veya müessese komutanları veya müdürleri veya âmirleri için (Askerî sağlık müesseseleri dâhil):

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000	2	6 000
2 000	2	4 000
1 000	5	5 000
500	20	10 000

Üçüncü bölüm

Devlet sağlık işleri

Sıtma vesaire gibi mühim hastalıklara karşı insanları ve hayvanları korumada ve mücadelede muvaffak olan ve alelûmum sağlık teşkilâtında üstün başarı ile çalışan insan ve hayvan sağlık mensupları için (Askerî sağlık müesseseleri hariç)

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000	1	3 000
2 000	1	2 000
1 000	5	5 000

Dördüncü bölüm

Ziraat işlerinde (Halka mahsus) üstün başarı gösterenlere verilecek armağanlar

I - Mürekkep ziraat işletmeleri:

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000	4	12 000
1 500	4	6 000
1 000	4	4 000

II - Basit ziraat işletmeleri:

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000	4	12 000
1 500	4	6 000
1 000	4	4 000

III - Damızlık tektırnaklı hayvanlar:

Miktarı	Sayısı	Toptan
1 500	4	6 000
500	8	4 000
350	8	2 800

IV - Damızlık çift tırnaklı hayvanlar :

Miktarı	Sayısı	Toptan
1 000	6	6 000
500	8	4 000
400	10	4 000

V - Devlet ziraat işletmeleri ve hususi idareler ziraat tesislerinde (kombinalar, ıslah istasyonları, fidanlıklar vesaire) de üstün başarı gösterenler için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
2 000	1	2 000
1 000	1	1 000
500	4	2 000

Beşinci bölüm

İktisadî alanda üstün başarı gösterenler için

I. Devlet maden ve arma işletmeleri için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000	1	3 000
2 000	3	6 000

II. Devlet sanyî işletmeleri için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000	1	3 000
2 000	4	8 000

III. Hususi sanayi ve maden tesislerinde ve işletmelerinde üstün başarı gösterenler ve memleket'e faide sağlayanlar için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000	1	3 000
2 000	2	4 000
1 000	2	2 000

IV. Küçük sanatlar için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
500	10	5 000

Altıncı bölüm

İdare işleri

I. Halka ve memlekete hizmette ve bölgelerini çabuk kalkındırmakta üstün başarı gösteren vali, kaymakam, nahiye müdürü ve muhtarlar için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
5 000	1	5 000
2 000	5	10 000
1 000	10	10 000
100	100	10 000

II. Belediye faaliyetlerinde üstün başarı gösteren belediye reisleri için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
3 000	1	3 000
2 000	2	4 000
1 000	3	3 000

III. Halk kültüründe, yardım hareketlerinde (Halkevleri, halkodaları, umumî menfaatlara hadim cemiyetler) üstün başarı gösterenler için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
1 000	3	3 000
500	10	5 000

Yedinci bölüm

Bulgu, ıslah ve randıman arttırıcı başarılar için

Umumi sanayi, harp sanayii, madencilik ve ziraat işlerinde zaman ve emek tasarrufunu sağlayıcı ve randımanı yükseltici ıslah usullerinde başarı gösterenler için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
5 000	1	5 000
3 000	2	6 000
1 000	4	4 000
500	10	5 000

Sekizinci bölüm

Yurttaşların beden faaliyetini teşvik için sporda üstün başarı gösterenlere

I. Ferdî sporlarda Türkiye rekoru kıranlar için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
1 000	4	4 000

II. Uluslararası rekor kırmalar için :

Miktarı	Sayısı	Toptan
2 000	1	2 000